

Діло

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:

Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. шадн. 26.726

Адреса теле. „Діло—Львів“.

Число телефону 565.

Рукописи редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро Угорщині:

місячно	3 60 К.
чвертьрічно	10 —
піврічно	20 —
щорічно	40 —

у Львові (без доставки):

місячно	3 — К.
чвертьрічно	9 —
піврічно	18 —
щорічно	36 —

в Німеччині:

місячно	20 — М.
щорічно	40 —

За зміну адреси платити ся 50 с.

Ціна оголошень:

Строчка першого друкування або її частина 60 с. в одній частині 1 л. в наступних 1*60, в наступній частині перед або по колам 2 л. Н. Неврланга 2 л. Сказ тоється друком щодня. Обов'язок на суботу і неділю подвійно.

Послуги оголошенням на особливий умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с на провінції 14 с.

Видав: Видавничя Спілка „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів 1. грудня 1917.

Ще не затихли бої на різних фронтах світової війни, воюючі держави ще не уступають в змаганні за побіди протинника оружною силою, — але в організовані круги фінансові розпочали готуватись до повосної мирної кампанії на економічній полі, щоб об'явити давні підприємства, основати нові для всяких галузей задоволення господарського життя і захопити їх в свої руки.

В сьогочасній капіталістичній устрою приймають роль грають банкові інституції як абіргові готівки. Банки збирають між найширшими шарами людности гроші, які не організовані підприємства не представляють майже ніякої економічної сили, тай сконцентровувати їх, спрямовують грошовий капітал свідомо і ефективно туди, де він може бути найкориснішим в підприємствах різних, промислових і торговельних.

В останнім році поділювали в Австро-Угорщині великі банки німецькі, угорські та чеські свої акційні капітали о величезні суми — щорічно о 20 і більше мільонів корон. На біржі в Відні і Пешті розкуллени нові акції по дуже високим курсам понад номінальну ціну — в свідомості, що по війні оживлене господарське життя дасть підприємствам незвичайні прибутки, а акціонерам такі ж користі.

Чимало тих банків і підприємств ними підприємства ладять ся до походу Галичину, де наша знов стане областю операцій чужого капіталу. Байдуже на се явище глядіти не можна. Бо хоча кожний капітал — чий-би він не був — вносить оживлене в господарське життя країни, то таки є безперечно і багато фактів доказаною правдою, що сам по собі чужий капітал не має на цілі піднести доброту цього населення; він іде тільки на свій прибуток, а його початкова мета — експлуатація. Ці інституції приносять хосен передовсім чужим підприємствам своєї клієнтурі, своїх земляків підприємцям, а в другій ступіні збирають анки для своїх акціонерів. Галичину обслуговують переважно чужі банки, які вносять для країни найтяжших безоглядно стягують свої капітали. Так прим. причиною діймальної тісноти в грошовій області в Галичині було вже від балканського заволодіння безоглядне стягнене чужого капіталу з краю, що в цей час публично підношено.

Галицькі інституції фінансові нині рівнож готують ся до повосної кампанії. Між іншими Промисловий Банк заповів підвищити свій капітал акційного в 10 на 20 мільонів; в Галичині вшехпольський „Ziemski Zakład Kredytowy“ оголосив у часописі піднесене акц. капіталу в 3 на 6 мільонів корон.

Таке збирання і гуртованя кресних фондів в краю було б само в собі явищем бажаним, скільки воно б не було обчислене на похідні потреби нашого народу.

Будь що будь і наш загаль повинен більше звернути на наш фінансові інституції і їх розвиток. Не спускаючи на поміч чужого капіталу, ми повинні також в сій області працювати для оживлення нашого національного життя — як бачимо, що на сій області інтереси загальної людности ся в інтересах кожної одиниці.

Суспільність наша імовірно ще памятає, що в 1914 р. наш Земельний Банк Гіпотечний встановив був побільшити свій капітал акційної висота якого далеко не відповідала розриву потреб нашого економічного розвитку. Цей акційний перепливав виконане сеї постанови, але всі свідомі її ваги громадяни прийняли були новим признанем. Одначе нині, коли весь народ організується і відновою публичного життя, — нині також на наш Банк прийшла черга побільшити той крох вперде, який вже був поставлений перед 3 роками і якого суспільність має право вимагати від єдиної своєї емісійної

інституції. Ізучи на зустріч сьому бажанню, Надвірна Рада Земельного Банку Гіпотечного постановила — як дізнаємось — уже в найближшій часі приступити до виконання даної ухвали і розписати субскрипцію на докінчене емісії нових акцій Банку.

Не тільки наш фінансовий світ з признанем прийме до відома сю постанову, яка означає здійснене дуже важної потреба, — з рівним признанем повитає розписане сеї підписки весь український загаль, свідомий значіна і цілі національної організації грошового капіталу.

Сума, яка остає ся до підписки, розмір яко дуже незначна; вібрати її легко — особливо при теперішній обильности грошових знаків. Хто хоче певно і корисно ульокувати свій гріш і хто хоче рівночасно причинити ся до запліднення нашого фінансового й господарського організму, той послішить на поклик нашого Земельного Банку Гіпотечного в справі підписки нової емісії.

Бо мало коли одиначний інтерес і одиначна користь так, як в сій справі, зливають ся в користю і інтересом загалу народу.

„Ober Ost“ про границі Польського Королівства.

Львів, 1. грудня 1917.

„Wilner Zeitung“, орган німецької початкової команди на Сході (г. зв. „Ober Ost“), містить в ч. 309 в 9. падолиста комунікат в привиду поголосок про згоду Берліна на австрійсько польське рішення польської справи. Зазначивши, що ті поголоски оперті мабуть в більшій частині на здогадах, комунікат заявляє:

„Одно тільки — думаємо — можемо твердити в цілому певністю спростувано, а саме твердження, що територія нового Польського Королівства має бути вкооружена частю Литви і „історично приналежними до Польщі Сувалями і Городном“. Се твердження, як можемо як найкатегоричніше заявити, є фалшиве“.

Австрія і Німеччина про мир.

Заява австрійського президента міністрів в палаті послів.

Телеграма п. к. Кореспонденційного Бюро.

Відень, 30. падолиста 1917.

Коли отворено засіданя, забрав голос президент міністрів д-р Зайдлер і заявив так: Висока Палато! Як звісно з вчорішнього офіційного донесення і к. телеграфічного Кореспонденційного Бюро, ц. і к. правительство прийло вже запрошене російського правительства до негайних переговорів в справі завішення оружя й загального миру (живі, довготривалі олеськи). Ц. і к. правительство по думці свого становища, яке воно вже кілька разів обговорило, є рішення вести ті переговори в дусі повдінаня (живі олеськи), бо його наміри стремлять до того, щоб як найкорше досягнути мир, який уможлинить в будучности повне довіре свіділаня народів. (Довготривалі олеськи). Як виходить даліше з оголошеної вчора відповіді міністра ватр. справ, даної правительству російської республіки, австро угорське правительство заявило готовність приступити до переговорів в справі загального миру (гучні признанія й олеськи) з тими державами, які на підставі теперішнього російського завішаня заявляють готовність заключити мир й буде повести ся довести до такого мира, який буде по-

Перед делегаційною сесією.

Уиратиська справа і політика монархії.

Львів, 1 грудня 1917.

Як поставлять наші делегати українську справу в делегаціях, можна вносити в заяву українських речників в палаті послів в пресі. Пригадуємо найхарактерніший з них.

Д-р Еуген Петрушевич, голова УПР., в промові, виголошеній підчас бюджетової дебати на засіданню палати послів 10. червня с. р. заявив:

Українці бажать остати в Австрії як рівноправні з іншими народами, як вільні громадяни держави. Домагають ся вони права, щоб були панями на власній землі. Коли Австрія не їх задержати, то нехай відасть їх новій, з царським пут виволодній Україні.

Д-р Еуген Левицький, заступник голови УПР., в промові підчас бюджетової дебати на засіданню палати послів 2. жовтня с. р. заявив:

Коли б мали прийти зв'язання, які не у вільнили би Українців зліз ярма, а піддали би їх під чуже панованя, то Українці встерігають собі, що в відповідній хвилі зажадають, щоби по думці права самоозначеня народів самі рішали про свою будучність.

Д-р Кость Левицький, член парламентарної комісії УПР., на першу вістку про порішене злуки Польського Королівства й Галичини в одну державу, в своїй заяві в „N. Fr. Presse“ зазначив:

Коли б Австрія не хотіла нас жати, то домагасмо ся прилученя до української республіки.

Микола Василько, голова Союзу українських парламентарних і соймових послів Буковини, в привиду „австрійсько польського“ рішення польської справи на засіданню Союзу 10. падолиста с. р. сказав:

Коли б було правдою те, що оголошують газети в Берліні й Відні, австрійським Українцям дійсно не оставала би інша дорога, як надія на помічантанту на мировій конференції.

чесний для обох контрактуючих сторін й примінь ся до основи без насильства над територіяльними й господарськими правами (живі олеськи).

При тім австро угорське правительство признає права держав, які приступають до заключеня з ним мира, права, влучі в тім напрямі, щоби признавими до них народам признати цілковиту свободу рішати про свою державну будучність. Австро угорське правительство здержить ся від всякого вмішуваня ся в їх внутрішні державні відносини. Однак зі своєї сторони зажадає, щоби залишено встаке втручуваня ся до нашої державної організації (живі, повторюючі ся, довготривалі олеськи). Я зі свого становища, як австрійський президент міністрів, мушу в зв'язи з тим вказати на те, що така держава, як наша, яка має палату послів, вибрану на основі загального, рівного, тайного й безпосереднього виборчого права, може слушно твердити, що має так народне заступництво, над яке тяжко собі представити більше демократичне заступництво й що наша держава посідає всі умовини, щоби могла сама рішати про долю народів держави. (Олеськи). Як думаю, в сей спосіб є також полягоджені всі — до мене звернені запити (пн. Адлера, Пернерсдорфера, Зайца, Франка, Вальднера, Сильвестра й Вольфа).

Національний інтерес

вимагав, забезпечити ся на житв в сполучі в VII воєнною позичкою тільки в

Карпаті

462 B
6-2

Львів, Руська 18. I. пов.

Заява канцлера Німеччини.

На засіданні німецького парламенту 29. падолиста канцлер Герлінг відав відомість про мировий поклик російського правительства і заявив: В відомостях доси предложених російського правительства можна бачити підставу до переговорів, яка надасть ся до дискусії. Канцлер висловив готовність вступити в такі переговори, як тільки Росія пришле уповажених представників, Канцлер висловив надію й бажане, щоб те змагане прибрало швидко означені форми й довело до мира.

Далі канцлер обговорював положення в державі, підносячи вагу реформи пруського виборчого права; дав огляд загального політичного положення в відношенні до союзників; акцізи, обговоривши відношенні антанту до справи мира, заявив, що Німеччина не понесить відповідальності за дальше ведення війни.

В справі Польщі, Литви і Курляндії канцлер заявив: Шануємо право самоозначення народів, що заселяють ті краї, і ждемо, чи вони самі дійдуть до державного устрою, який відповідне їх відношенню. Зрештою є се страхи що зовсім неполаджені, а донесення газет, наче б яка-небудь з тих точок була кінцево поладжена, не є згідні з правдою.

Промова Кільмана.

Головна комісія німецького парламенту відбула 30. падолиста засідання, присвячене справам заграничної політики. Перший промовляв секретар уряду заграничних справ Кільман. Заперечивши, наче би в Швейцарії відбули ся на ради фінансистів, про які говорять ся в російських тайних документах, перейшов до обговорення російських справ і сказав: Наші очі звернені тепер на схід. Росія, яка кинула в світ воєнний огонь, Росія, яка стала ся властивою й безпосередною причиною сеї величезної катастрофи народів, вимела тепер виновників й бореть ся за внутрішню відбудову для своїх народів при допомозі стремління до мира. Поголоше: і російським правительством основи, а саме самоозначення народів, яке пособляє задоволенню тревалих інтересів обх суєтних держав, Росії й Німеччині, є — як здасть ся — відповідні як підстава до нового уложення відносно на сході. Відтак заявив д-р Кільман, що співчуває в Італію, давньо союзницею, бо з ніяким краєм не дучили Німеччину так і тісні зносини.

В державах антанту розвиваєть ся чимраз більше в противенстві до демократичного розвитку в Німеччині абсолютизм й диктаторство. Франція під правлінням Клеманса й Англія під правлінням Лойда Джорджа стремить чимраз більше до убитя свободи думки й слова — до утворення абсолютної диктатури. Давніше мож-

на було бути негативним що до становища антанту в справі мира, нині однак, коли заявив пани промишув в кругах антанту без відгуку, є певною річю, що Франція й Англія є рішені будувати свою будучність тільки на оружію. Супроти того мусять також Німеччина узброїти ся, щоб на насильство відповісти насильством й бороти ся аж до хвилі, коли вийде зоря, яка вже тепер заповідаєть ся на сході.

В дискусії вліпові д-р Кільман мав ряд інтерпелляцій. М. ин. заявив, що оборона національних меншостей мусить бути основною складовою частиною політики самоозначення народів.

На запит, чи при евентуальних мирових переговорах з Росією буде входити в гру також Румунія, заявив д-р Кільман, що поголоски про румунське предложення в справі переговорів доси не потаєржені.

Російська конституанта.

Вибори помічників. — Усіх большевиків і вдетів.

ПЕТРОГРАД. (Пет. Аг. Спізнене). Вибори до установчих зборів мають перебіг супокійний. Відбувають ся тільки нечисленні збори. Також агітація в пресі є незначна.

ЛЬОНДОН. (Тюб.) „Times“ дізнаєть ся з Петрограду, що вибори до конституанти вже покінчені. Екстремісти і кадети одержали рівну скількість голосів і стоять на першій місци. Після них ідуть соціалісти революціонери.

Державна Рада.

Телеграма ц. к. Кореспонденційного Бюро.

Відень, 30. падолиста 1917.

По заяві президента міністрів д-ра Зайделя в справі мира приступила Палата до денного порядку й поладила без дискусії ряд предложень.

Відтак реферувал п. Бугато звіт комісії для виселенців.

В дискусії забрала голос міністер Тоггенбург, п. д-р Кость Левицький, який обговорював незвичайно важкі відносини, серед яких найшли ся українські виселенці, головни евакуовані. Бесідник витикає брак опіки над українськими виселенцями, критикує відносини у східній Галичині, де не постарано ся о належито заосмотрені повертаючих виселенців, акцізи жалуеть ся на поступованє армії зглядом виселенців й на реквізиції.

Д-р Колесса заявляє, що Україні мимо

сумнівів, які мають до закона, будуть голосувати за прийнятєм, виходячи з заложено, що він є такий ліпший, чим брак всякого закона. Бесідник критикує становище Палати панів, обговорює долю виселенців й повторює жаданє до найскоршого повертутя виселенців до своїх домівок.

Відтак приступила Палата до наред звітвом промислової комісії в справі помочи д-р промисловців.

В дискусії промовляли міністер торговлі Візер, міністер краєвої оборони Чапп.

В кінці поладижено звіт правничей комісії в справі заведення асекураційної ординації. В дискусії забрав голос п. д-р Дністрянський й потім справоздавав п. д-р Грос.

На тим денний порядок вичорпно.

Слідуюче засіданє в понеділок 3. грудня. На денним порядку угодові предлажєня.

Посольський звіт д-ра Костя Левицького.

Рогатин, 25. падолиста 1917.

Дня 19. с. м. відбул ся в Рогатині віче з посольським звітвом д-ра Костя Левицького, на котрім явил ся понад триста селян і селянок з ріжних навіть далєких сіл Рогатинщини і понад 20 священників звільських і інтелігентів. Вічу проводили о. шамбелян Стефан Городецький і Вербилюєць і селянини з Пухова п. Теодор Соломка.

Посол д-р Кость Левицький в своїй двогодинній промові обговорив всі важніші справи для нашого народу, в окрема селян, якими занимали ся наші політичні організації й Українська Парламентарна Репрезентація. Вибуду світової війни, евакуації і інтернованя та хиліше заняте сідкої Галичинни російським військом викинули сотки тисячів наших людей в ірідних оселя в далєкі західно-австрійські провінції. Головна Укр. Рада, а опісля Загальна Українська Рада та Українська Парламентарна Репрезентація, заняли ся долею неприготованних збігців і інтернованни. Основно Український Запсоговий Комітет у Відні, котрому правителство даво грошеві засоби на удержанє збігців, головни у Відні, примушено правителство, що би давало грошеві відмоги нашим збігцям, приміщеним в бараках в Вольфсбергу, Гміна Хоцені і деінде давало не тільки можливе прокармленє, котре найчастіше було дуже дикє, але і релігійну і просвітну поміч при помочи церкви і школи. Для піддержаня українського народного духа видавано у Відні „Діло“ й „Свободу“ та ріжні книжочки. Одним словом

Українські Установчі Збори.

Засіданє Української Центральної Ради.

(Ф. К.) Відень, 29. падолиста 1917.

Що йно тепер наспіли сюди часописи з Кітєва в докладнійшим описом історичного засіданя Української Центральної Ради в дн. 23. н. ст. жовтня с. р. на якм завало оконечне рішенє скликаня Української Конституанти — суверенних Українських Установчих Зборів, — про що донесли ми вже недавно коротко читачам „Діла“ на основі часописий петроградських і московських. З огляду одначе на історичну вагу справи подяємо тепер повний опис згаданого засіданя на основі часописий київських.

Засіданє почало ся коло 9. г. веч.

Число присутних членів Ради незвичайно велике, — всі фракції у компеті. Збрало ся також багато публки.

Провід веде проф. М. Грушевський.

Реферат про Українські Установчі Збори

З рефератом на тему Українських Установчих Зборів виступає український с. р. Севрюк. Бесідник представляє коротко історію справи.

— Партія українських соц. рев., — говорить Севрюк, — від самого початку революції підняла питанє про Українські Установчі Збори. Се питанє червоною ниткою переходило через усі партійні засіданя і віди українських с. р. Кінець кінців питанє скристалізувало ся у необхідність скликаня суверенних Українських Установчих Зборів. Решта українських партій були солідарні з тим Принципіальне порішенє пита-

ня було переданє в окрему комісію з представництвом у ній національних груп, які входять у склад Ради. Але більшість представників „меншости“ не засіданя комісії не являла ся, так що 5 засідань комісії у справі Українських Установчих Зборів — не могли відбути ся. Ждати довше признано неможливим. Рішенє перенести справу до Малої Ради, щоб порішити його принципіально і поручити окремії комісії у співробітництві з Генеральним Секретаріатом розробити законопроект про Установчі Збори у деталях. Справа ся, — додає референт, — дуже популярна у краю і до нас приходять уже запити, як стоїть ся справа. Коли відбудуть ся вибори? А деякі навіть вибрали вже кандидати і просять внести їх на листи кандидатів до Українських Установчих Зборів. До комісії слід коопувати також і компетентних у справі виборів осіб. Термін для комісії визначити два тижні. Не зупиняймо ся довго, — кінчить Севрюк, — на принципіальній стороні справи, вона вже пересуджена.

Дебати.

Відразу вибухли горячі дебати.

Рафес (бунд.): Товариш Сврюк говорить, що справа стала популярною на Україні. Бути може, та, як видно, не особливо горячі її підхопили, коли комісія 5 разів не могла зібрати ся. Справа ж дуже важна, і необхідно вяснити відношенє до неї усіх фракцій. Про які Установчі Збори мова? Які їх цілі? Так, справа пересуджена декларациєю Секретаріату. Та там одначе не було сього терміну — „суверенний“ і се зробило Декларацию можливою для всіх. Але коли додаєть ся сей термін, то тут буде вже розмова... Що таке суверенність? В історії революції ровуміла ся під сим повна са-

можливість. Українські с. р. признають широку федерацію в рамках єдиної російської держави. На що-ж тоді підіймати суверенність? Для виявленя єдиної волі народа? Так, мусить бути одна воля, перед якою всі схилять ся... Се — Всеросійські Установчі Збори. Коли ми стоїмо за неподільність Росії, то не повинні говорити про суверенність. Як видно, в партії українських с. р. є ріжничі в поглядах на Установчі Збори і в маси кидають ся гасла, які можуть викликати всякі утопійні мрії. Маса можуть бути введені в блуд, а при доних умовах се шкідливе передовсім для України. Можливість розриву з російськими Установчими Зборами найантипатична, як точка погляду антиреволюційна і ми з тим будемо бороти ся! Вкінці Рафес вказує, що найкращим способом виявленя волі народа на Україні було би підготовленє, а відтак скликанє Краєвого Союму, який російські Установчі Збори без сумніву дадуть Україні.

Ткаченко (укр. с. д.): Все, що говорять Рафес — се ідеологія кадєтів у всіх деталях! Виявленє волі народа — тільки при суверенности. Се, — говорить бесідник — ствердила петроградська Рада робітничих депутатів. Ткаченко годить ся на таке становище для України, яке має Канада у відношенні до Англії. Кожда держава Північної Америки — суверенна. Рафес, — говорить дальше Ткаченко, — рекомендує ждати російських Установчих Зборів, які „дадуть“ — федерацію... Ми від марта ждемо... і коли б слушали Рафеса, то не сиділи бже тут і не сиділи б тут і Рафес!.. (сміх).

Балабанов (р. с. д.): Воля народу виявляється і закінчено виявлять ся при скликаню всеросійських Установчих Зборів. Та можна й иншим шляхом виявити волю народу: добити ся найперше розділу і скликанєм ссїмів виявити волю

Позичка воєнна то засів! — Мир то жнива!

найкращіші успіхи обозначення в VII. осенній позичці дєк

394 24 - 45

К. Австрійський військовий фонд для вдів і сиріт у Львові, Словацького 16.

політичні і посольські організації робили те, щоб аменшити у нашого народу страшний голод всенного диколітє.

Неменше важною справою була справа інженерів в Талергофі та в різних в'язнях наших людей, котрих українські організації старали ся вирвати зі сего справдішого пекла, що їм акіни і вдало ся.

З злидею уступленя російських війск зі значної частини східної Галичини наші першово організації старали ся у правительствє і у армії доборот для наших виселенцїв. Справа ішла дуже тяжко, бо армія довгий час не хотїла аґресивнє ся на поворот для виселенцїв. Онісля прийшли в 1915, 19 6 і 1917 новї евакуації з кождою боєвої лінії і тисячі наших людей, страшеннє в однім днє все сєсе майно, майже голї бос, без средств до житя одніли ся на скї території. Зразу не мали вони ніякої помочи від правительствє і треба було нових довгих заходів, щоб тим жертвам війни признано державнї відмоги.

Сирішою язвою є безнатаннє реквізицій, котрі в додатку не платять нашим селянам нічого, а навіть часто не дають ніяких посїдлєк. З причини сих реквізицій остали наші люди без живого і мертвого інвентаря, котрого не годї докупити ся. Укр. Парл. Репрезентація удивала ся в тїй справі о поміч до начальнє команди армії, навіть до цїсаря, порушувала се в парламенті, і всюди обшовано нам маржає реквізицій. На жалє в практиці так не стало ся, бо реквізиції і евакуації, два найбільшє несчаснїя, існують доси.

Старали ся ми — говорив д-р К. Левницький — до приверненє самоуправнє по громадах, о чїмє рішнєм звільненє в війскє, о поміч на місцї для тих, що з евакуації вернули домія і застали повну руйну своїх будинків і господарств, старали ся о відшкодування для родин пошкодованих, о признанє причинків для родин, котрі пробувають у ворожїм краю, або котрих силою вивезено до Росїї. Ми робили те, щоб аменшити воєнне диколітє, але поже унесенє воєнного лиха не було в нашої силї.

Домогали ся також повної відбудови знищенє осель і господарств коштєм держави. Ми хочемо, щоб сю відбудову вели наші люди, щоб були окрема центральє для відбудови східної Галичини і щоб у права була в наших руках, як рівнож щоб в інших воєнно господарських урядях був рівномірнє заступлений український нарід. Коли не все те стало ся — лежить по сторонї правительствє, що йде всєм на руку Полякам.

З вибухом війни наші політичні надїї о мирі ся на Австрїю. Австрїя однак не сповнила наших домагань ані в Галичині, ані в Холм-

щині і на Волині. Польшенє нашої землі триває дальше, а отсе бажають нас приділити до польської держави, до котрої добровільно не підемо. На Україні творить ся українська держава і се є великою моральною силою для нас. Треба нам єдності і сили, а тоді не аломлять нас ніякі затії.

Над звітом д-ра Костя Левницького розведено ширшу дискусію, в якій забирадо голос кількох інтелігентів і цілий ряд селян і селянок, котрі подали до відомости своему посольнє багато случайє ярких надужитє властей. Жалували ся вони, що доси властї нічого не виплачують за забранї конї, корови, воки, різні звяряди і річи, що примусово кажуть робити на панських ланах навіть в неділі і свята за дармо або за заплаатою, яка не встарчає навіть на виживленє робітнїк і худоби, що війсковї і цивільнї властї безпощадно реквірують абїже і бульбу у селян, ошаажуючи ділчїв і посесорів, що безнатанно виганяють селян на форшпани, не платячи за се нічого, що не дбають повсїм про евакуованих, котрі вернули домія і про селян в знищенєх селах з над боєвої лінії, котрі не мають що їсти ані чїм обсяти і засадити поля; вїзнич жалували ся на стороннїче поступованє причинкової комісії і війскових "вїзтїє" по громадах та домагали ся відбудови знищенєх будинків, котрої доси в повітї не розпочатї. Посол д-р Костя Левницький прирік взяти ся ширє всїми піднесеними справами.

На внесенє с. шамбеляна Городецького віче рішило: 1) висказати горячу подяку д-рови Костеви Левницькому за його дотеперїшню посольську і політичну діяльність, 2) заложити рішучий протест проти прилученя східної Галичини і взагалї українських земель до Польщі, домагаючи ся натомість утвореня української провінції в Австро-Угорщині, 3) домагати ся удержанє української гімназї в Рєгатині, 4) домагати ся удержаня евакуацій і реквізицій, внесєня примусових робіт на панських ланах і достарчуваня безплатних відгод, внесеня війскових делегатів по селах і приверненя діяльности рад громадських, виплати відмоги для евакуованих аж до слїдуючих жнїв та виплати за воєннї чинїтєби, вкїпан дїйсної скорой відбудови повіту.

НОВИНКИ

Львів, 1. грудня 1917.

— Рїздвїні фєрїї будуть предєженї? З Бєлої доносять, що кр. Рада шкїльна розглядає питає про продовженя шкїльних фєрїї на час від 10. грудня до 20. сїчня, а се з огляду на недостачу вугля у Львові.

— Антологїя стрїльцєвї творчости. З днєм

1. сїчня 1918 виймаєть ся реактивованє антологїї стрїльцєвї поезїї в мїстєцтва п. н. "13 вєржїн УСС." Просїть ся о негайнє присядку матерїялів усіх УСС., що ще свого не зробили. Слати твори поезичнї, белетристичнї, музикалїї, малюнки та рисунки на адресу: "Ausbildungsgruppe der ukrainischen Legion, Eberespross 445. — Редакційнїй комітет: В. Бобинський, Л. Гец, Б. Крижанівський.

— Пїлги для уряднїк. Урядова часопїсь оголошує розпорядок з 30. падолїста в справі підвищеня квоти зїльної від екзакуції при платних, службових поборах і т. п. тїй розпорядок з 26. падолїста в справі квоти державним учителям середних і низших заведенє додатку активального і еквіваленту квартирного.

— Дїм торговельно промисловий "Достав", стов. зарєстров. в обмеженою порукою у Львові, подє отрим до відомо, що почавши від 1. сїчня 1918 буде платити від вложєнєх у неї на шкїдницю капіталів 4% титулом відсотків. 477 1-2

— Український Народний Тєатр Т-ва "Бєлїда" у Львові під управою Н. Рубчановї. Сала Т-ва Ів. Лисенка при вул. Шашєвїча ч. 5.

В недїлю, днє 2. грудня 1917: "Хата за сєлом", народна драма на 5 дїй зі співами і танцями К. Галєсєвїча.

В вїсторок, днє 4. грудня 1917: "20 днїв тюрнї", фєрса на 3 дїї Генєкєна.

Бїлетн ранїше набути можна в "Народнїй Торговлї", в днє представленя при касї від год. 5. п. п. Початок о год. 7 вечєром. 2-2

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 30. падолїста.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ. В вєнєцькій провінції гарматнїй огонь зі зростаючою силою.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 30. падолїста.

ЗАХІДНІ И ТЕРЕН ВІЙНИ.

У Фляндрїї вивязали ся пополудни значнї гарматнї боротби від аїсє Coustulst до Zandvoorde. Головно по обох боках Pölkappelle й на півнїч від Chelvelē ведєно їх з найбільшою на гальнїстю.

На поли боротби під Cambrai раннїм ранком заатакували. А глївцї по нагальнїм огнї наші становища на захід від Bouillon. Англіїшвї відперто й завданє їм великї втрати. Пополуднї амєтла ся огнєва боротба знов між Inchy й Fautaine. В околицї St. Quentin діяльність артилерїї була значнїша чїм в попереднїх днєх.

Секретарїатєм працювати при нинїшнїх умовах:

— Сих багато, багато молодости, а вивязити їх не вільно! Росїйське правительствє багато обїщє, а мало дєк. Нпр. доси не може вислати Секретарїатєви 300.000 карб. І се на всю управу України — тоді як Союз мїст або Рада робїтнїкїа дїстають мїліони... Я не привязую значїня до того, що Сенат не опублікував нашої іструкції. Я й забув про істнованє свого Сенату й тільки тоді й пригадає собі: "А, є ще якийсь там Сенат..." Ми, с. д., проти самостїйности, але як с. д., й не можемо приєгнути, що не змінїмо своїх поглядів відповідно до нових умов.

Шяповал (укр. с-р.): Росїяни можуть бути сувереннї, а Українцї ні? Чи можна до цього допустити? Або чи можна допустити, щоб нашу автономїю на російських Установчих Зборах обговорювали Бурїяти та Хунгузи? При обговорюваню мирових умов Росїяні і їх союзнїкнї згадали про всїх, тільки про Україну забули... Значить, ми від Німцїв маємо ждати для себе автономїї?... Нам потрібна свобода і ми будемо бороти ся за неї. Нічого боїти ся горожанської війни. Наш головнїй ворог — руссоцентризм і у боротбі з ним ми неред нічим не зупинїмо ся, як давнї революцїонєри хазали ся всїх середнїкїв у боротбі зі старим правительством...

Шульгїн (фєдєрал): Росїяни можуть бути сувереннї, а Українцї ні? Чи можна до цього допустити? Або чи можна допустити, щоб нашу автономїю на російських Установчих Зборах обговорювали Бурїяти та Хунгузи? При обговорюваню мирових умов Росїяні і їх союзнїкнї згадали про всїх, тільки про Україну забули... Значить, ми від Німцїв маємо ждати для себе автономїї?... Нам потрібна свобода і ми будемо бороти ся за неї. Нічого боїти ся горожанської війни. Наш головнїй ворог — руссоцентризм і у боротбі з ним ми неред нічим не зупинїмо ся, як давнї революцїонєри хазали ся всїх середнїкїв у боротбі зі старим правительством...

В результатї дебат рішено утворити організаційнїй комітет і вибрати комісію для уложєня й розглядку законопрєкту про Українськї Установчі Зборн.

роду. Але котрий шлях красшїй? Се не трудно бачити. Ткаченко і його товаришї настроєні так, щоб добивати ся відділеня і скликанєм сїєїже вивязити волю народу. Треба вивязити волю народу, що таке домаганє Українських Установчих Зборів, — тактичний крок, чи не вповнї виконанє політичне понятє? Українськї с. д. приймають своїм резолюціям такий характер, що бажають добивати ся самостїйности. Ми будемо бороти ся проти таких тенденцій Українських Установчих Зборів. А те, що Ткаченко рекомендує не дожидати ся всеросїйських Установчих Зборів, се погубно влібєть ся на справі революцїї. Переаосїєм треба скликати російськї Установчі Зборн. Нєхай Українцї не перебільшують своїх сил, тому, що здобутки революцїї будуть спільними силами.

Скловський (р. с. р.): Федерация — на всїх умовах є федерация. І ми будемо бороти ся за федерацию. Але сувереннїсть не сходить ся з нашими понятїями про федерацию. Доси й українськї с. р. йшли сїм шляхом. Тепєр вони зі свого шляху сходять у сторону самостїйности. Коли у вас є бажанє відділити ся від Росїї, то відіймайте сувереннїсть. Коли ж такого бажаня нема, то приступїть до підготовчих праць для вивязаня національного союму.

Шєхтман (сїон): Кождий нарід має волю самоназначувати ся і його воля повинна бути суверенною.

Маєвський (укр. с. р.): Коли між Україною Росїєю є моральна й економїчна звязь, то єдність збережєть ся. Коли ж сїє звязанє нема, — Україна відділїть ся. Треба подати друг-другови свободу нічого боїти ся. Жєнїть природу вєрнї, а вона увїде вїкном. Не давати свободу при резолюції небезпечно. Нєхай Україна відїде, що у звязї з Росїєю вона буде благо

денствувати, — то звязь не наружить ся, коли ж нї, то звязь пїрвєть ся.

Тємкїн (бунд): Нєзжє ж у всїх українських с. д. така сама позїція, як у Ткаченка? Коли така, то законопрєкст для нас не до принятя.

Рафєс: Нарєштї Маєвський поставив точкї над і. Чого жадє Маєвський? На пр. вивєзеня в Українї війск? (голоси: "Так!") А Ткаченко не перечить, що є бажанє самостїйности. Картина яснє...

— Самоозначєнє — самостїйнїсть! — пояснює Маєвський.

Рафєс: Бажанє розєднаня...

— Divide et impera! — формулує Маєвський (загалнїй смїх).

Мартос (укр. соц. дем.): Рекомендують ждати російських Установчих Зборів... А коли вони нічого не дадуть? Хїба ж у них се не трафляєть ся? Правительствє признає нас, за тверджує іструкцію Секретарїатєви, а Сенат відмовляєть ся опублікувати... Є підстава думати, що Установчі Зборн нічого нам не дадуть, особливо коли туди пройдуть Черновї і Цєрєтелї, яких так усєрдно проводять по Українї. Я, бути може, ворог самостїйности, але коли Росїя не даєть нам, чого ми бажєємо, коли російська демократїя буде вишувати ся в наші справи, то ми станєм в поджєнє Ельзєвєсє й Лїотарнїгї і жадаєм своїх прав...

Виннїченко говорить не як предсїдатель Генерального Секретарїату України, але як українськїй с. д.

— Сувереннїтєт, — говорить Виннїченко, — се сам собі пан. Інакше я не розумїю вивєзєня своєї волї. А коли менї тєсь буде вивєзєти мою волю, то се не буде сувереннїтєт. Та вивєзєнє волї не є сєпаратїям.

Дальше Виннїченко говорить, як трудно

За малий гріш

можна

забезпеч ти будучність свою і своєї родини, а заразом причинити ся до скорого, побідного закінчення війни через забезпечене на случай смерти і дожиття в VII. воєнній позичці

В Ц. К. австрійськiм військовiм фондi для вдiв i сирiт

у Львовi, ул. Словацького 16, партер.

Обезпечити ся може кождий мушьяна або жiнка, військовий або цивiльний в вiцi вiд лiт 15 до 60 на протяг 9 до 20 лiт.

До висоти **5000 К.** без лiкарських оглядин.

Обезпечене виконує на основi умови в Ц. К. Фондом Ц. К. уприв. Товариство обезпечень австр. „ФЕНІКС“ у Вiднi.

Усiх пояснень удiляє радо i безплатно Бiоро Ц. К. Фонду для вдiв i сирiт (Вiддiл обезпечень) у Львовi, Словацького 16.

395 23-45

ХТО НАМІРЯЄ СУБСКРИБУВАТИ

7-му Воєнну Позичку

зволить се вчинити через

ЗЕМЕЛЬНИЙ

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

у Львові (Підвалі 7.)

який переводить субскрипцію під найкориснішими умовами та уділяє субскрибентам всяких угоджень.

НАДІСЛАНЕ.

АДВОКАТ

Д-р ВАЛЕР БАНАХ

створив канцелярію
в Надвірній.

476 1-1

ОГОЛОШЕННЯ.

Рукодільня різьбарська під фірмою Петра Домбика в Яворові, виконує урядженя церковні як іконостаси, вітарі, кивоти, проповідниці. Релієус і віднаваляє також.

346 8-10

СИРОТА УКРАЇНКА

дуже господарна, посідаюча ціле господарство і грунт, повінчає фундатора земляниці, в середнім віці. Листи з виїмком азонімів під адресою А. Н. до адміністрації „Діла“.

478 1-1

Найновіша збірка новель
М. ЯЦКОВА.

„ДАЛЕКІ ШЛЯХИ“

Львів, 1917, 8°, порірек + 98 стор. Цна 2 К. Повзду видано твори класиків Гетого, Шіллера і Пушкіна. Замовляти: ВСЕСВІТНА БІБЛІОТЕКА до рук п. Івана Калитовича в Бориславі. Порто вич. 30 с. пор. 60 с.

61 4-10

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Товариства Руська Академічна Помч" відбудуть ся в суботу 8. грудня с. р. о год 4:30 попол при вул. Панській ч. 11 А. в такім денним порядку: 1) Візчтаня в попередніх Загальних Зборіа 2) Звіт уступаючого Владіау і контрольної комісії, 3) Вибір нового Владіау, 4) Вис. хв. — Численною учасія спiдiнає ся Владіау.

49A 1-3

Женщини в середнім віці, можливо вдову по священнику, до ведення малого господарства пошукує о. Евгеній Шухевич в Підберіацях пошта Винники коло Львова.

465 6-10

ПЕЧІ І КУХНІ КАФЛЕВІ

нові ставать, старі напращає, скоро і дешево.

МИХАИЛО ГАЛІВЕН

Майстер нафлярський, Львів, Городецька 10.

350 12-7

Жівностенська Банка, філія у Львові, ул. Ягайлонська 8.

приймає зголошення на

VII. Австрійську Воєнну Позичку

під дуже корисними умовами.

Всіляких пояснень охотно уділяє і висилає на жадане проспекти даром.

397 5 5